

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicih, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za deljake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od detirostopne peti-vrste 6 kr., če se oznamilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franu Kolmanovem hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravnštvo, na katero naj se blagovoljo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovem hiši.

Pred osodopolnim vprašanjem.

Iz Rusije. [Izv. dop.]

Glede vzhodnjega vprašanja pri nas nekoliko dni caruje grobna tihota. Ta grobna tihota izvira iz dveh prepričanj, kateri si je Rusija pridobila po historičnih izkustvih. Prvič Rusija ve, ka paliativna sredstva diplomacije v vzhodnjem vprašanju nič več pomagati ne morejo. Drugič, ka vzhodnjega vprašanja v Evropi razen Rusije nikdo razvozlati ne more.

A če poslušamo, kar se govorji v nekaterih celo visokih krogih našega Peterburga, in če beremo, kar pišejo inostrani publicisti in oni izmej naših, kateri se zapadne Evrope drže, vidimo, da se ta grobna tihota drugače objasnuje: „Rusija je prošlega leta vzgorela od vzhodnjega vprašanja. A ko je ruska vlada hotela temu plamenu dati svobodni pot, prestrašilo se je rusko občinstvo resnične vladne volje, ohladilo se na enkrat k vzhodu in patriotizem je zatihnil.“

Mi ne verjamemo — piše knez Meščerški v „Graždaninu“ — temu objasnevanju in ga odkrito imenujemo past, v katero hočejo ujeti našega svitlega carja, tako jasno umečega svojo in svoje države zadačo o vzhodnjem vprašanju.

Mi ostanemo v istini svojega mnenja tem bolj prepričani, če z omenjenim razlaganjem tujih žurnalistov primerjamo še druge komentarje, kateri se slišijo v istem Peterburgu. V inostranih diplomatskih sferah govore, ka

Rusija more iz dvojnega si izbrati jedno: ali sramoto, ali vojsko. A drahle domače duše vzdihujejo, ka Rusija nikakor ne sme začeti vojske, ker začevša vojno, imela boste delo ne le s Turčijo, a z vsem evropskim zapadom.

Kaj sledi iz podobnih, visoko-mernih komentarjev? Iskreni rusko-slovanski patrijot more v njih videti samo jedno: neko umetno mahinacijo, s katero hočejo zaglušiti glas onega nrawnega sveta, ki se imenuje — ruski narod.

Ruski narod imenujejo ti ljudje rusko kmetstvo. Mi — pravi „Gr.“ — imenujemo ruski narod to, kar zapopada trojica: Pravoslavna cerkev, ruski narod, svitli car. Ruski narod v prvem pomenu nikoli nij želel vojske in je tudi ne želi. A ruski narod v našem pomenu predčuti in predvidi svitlo sliko svojega historičnega bitja, kar nam priča mej drugim sledče. Kričači in aferisti — bogatci so zamolknoli in zadrgnoli so svoje mošnje uže davno; storili so to tedaj, ko jim je bila dana resna priložnost, pokazati, da so res nekaj več, nego sami kričači in slučajni bogatci. A ruski narod je v našem pomenu trudil se in trpel v potu svojega obrazza za svoj nezavidni obstanek, a zdaj v času svojega oddiha, v času globoke in mrzle zime, pošilja vsak dan nad 3000 rubljev v razne oddale slavjanskega blagotvornega komiteta v pomoč svojim sorodnim po krvi in veri slovanskim bratom na jugu, pošilja ne izza šuma, nego izza iskrene krščanske ljubezni. In če povprašate ta ruski narod, hoče li on vojske, odgovoril vam bo jednodušno: hočem, ho-

čem, hočem jo; jerbo on vidi v vzhodnjem vprašanju preganjanje svoje slovanske cerkve, ubijanje svojih sokrovnikov, posramljenje svojega carja; on vidi v njem uničevanje svojih najsvetnejših svetinj, svojega obstanka, in ta ruski narod, ki za zajem nij zložil jednega milijona, je v tem slučaji pripravljen zložiti miljarde rubljev, pripravljen je dativse, kar ima.

Rusija zdaj stoji na razpotji dveh širokih cest: agenti in evropska žurnalistika gonijo na vojsko, iz česar nekateri ruski krogi v Peterburgu sklepajo, ka mi ne smejemo vojevati, ker Evropa hoče tega, da bi nas oslabila.

Ta sklep je resničen, a resničen samo v znanem nam smislu. A glavno je to, o kakem vojski se govorji? Evropa želi nam vojske zato, ker na podlogi faktov, kakoršen je zajem, na podlogi bojazljivih časnikarskih članakov à la „Golos“ et comp., na podlogi temnih sluhov nekaterih peterburških političnih krovov misli, da mi Rusi nij smo pripravljeni za vojsko, da boste nam, dobivšim pobitje po nosu, diktirala Evropa pogoje posramnega za nas mira. Na tako vojsko Rusija ne pojde, nikdar ne pojde.

No je še druga cesta, cesta ruska, odkrita, katere se je Rusija vselej držala v kritičnih svojih minutah po priliki svoje bogate zgodovinske šole: odkriti pred Evropo istino glede vzhodnjega vprašanja in glede Rusije. Istina ta je prosta: Slovani, kolikor koli bi jih bilo, instinkтивno čutijo simpatije do Ru-

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Dvajseto poglavje.

(Dalje.)

Zato je čas imel le malo oblasti črez njo; in kot takrat bila je še denes ljubezljive postave in še ljubezljivejšega srca in obnašanja. Bistri opazovatelj bi bil pa lehko zapazil, da je bila dosta živahnejša, da se je dosta bolj zanimala za dogodke krog sebe, da je očitnejše uživala veselje tega življenja, nego prej. In Emilija sama je priznavala, da se ima zato zahvaliti deklici, s katero je neprestano živila in katerej je bila z najtoplejšo ljubeznijo udana. Ta deklica jej je zmirom kazala najživejše sočutje, neprestano žrtvovalnost, prirojeno nagnjenost h kratkočasnim in šaljivim stvarem, pa tudi k vsakej lepoti in resnici. Ta deklica je neprehnomoma hrepenela, da bi nje preljubljena prijateljica uživala vse,

kar je njej samej veselje napravljalo; tako jej je izbudila in oživila vse one lastnosti, katere jej je bila slepota skoro popolnem umorila in postala je res, kar je strije True-man od nje zahteval: „oko svojej dobratnic.“

Pri tej priliki je sedela Emilija sama ter nij videla niti lepega solnca zahajati niti sence, ki se je pri luninem svitu krog nje igrala. Udaljala se je blezo žalostnim mislim, nagnila je malo glavo v stran, kot bi poslušala, ter se je zganila, kolikorkrat je zaslišala vrata, katera je veter sem ter tija gonil; na lici se je videla neka otožnost in celo neka žalost.

Nazadnje pride nekdo izza visocega plota, vrt očem vnanjega sveta zagrajajočega ter se približuje vratim. Le Emilijin ostri sluh je mogel razločiti lehke stopinje in jih precej izpoznavati. Vstane, ter gre došleci naproti, katero moramo najprej predstaviti svojim čitaljem. Res nam je stara znanka, a čas jo je močno izpremenil, in težavno bi bilo v njej zopet izpoznavati nekdanjo majheno Jerico.

Sedanja Jerica — kajti ona sama je — je postala mlada „lady“. Jerica je nekaj centimetrov višji od Emilije in tenkega in nežnega života. Obraza je črnkastega, pa svetlega, ter se edlikuje z rudečkasto barvo, ki je lica zaliva; to pa lehko izvira tudi od tod, ker je nagloma hodila od železnične postaje. Klobuk je snela z glave, ter ga je nataknila na roko, kakor ga je uže v otročjih letih rada nati-kala. Naravnost tedaj priznajmo, da nij hotela dopasti in svoje izredno lepe lase pokazati.

Jericino oči so ohranile staro bliščobo ter se sedaj ne vidijo prevelike njenemu obrazu. Če so pa njena usta nekoliko manj klasično izrezana, kot zahteva ostro pravilo lepote, a na to lehko pozabimo zagledavši vrste malih zob kot biserov, ki ste tako pravilne in gladko zbrane kot niz belih biserov. Nje snažna obleka iz pikastega mušlina jej oklepa vrat in prosti črn plašček okrogločnega nje vitkega pasa.

Kaj tedaj? Ali je Jerica velika lepota? Nikakor ne. Lica in života je takega, da

sije, a Rusija ima instinktiven sočut do Slovanov. To je zakon zgodovinski in naturni, proti kateremu nobena evropska sila nič ne more. Vzhodnje vprašanje je slovansko vprašanje, torej je tudi rusko vprašanje, a če je to tako, potem je glas Evrope samo postranski, a glas Rusije je glas odločevalen, in če Evropa hoče eno, Rusija tiho in pokojno, v globini src svojih mnogih desetin milijonov Rusov, verujejoča v svetini svoje tradicije in svojega čuvstva, želi druga za svojo zgodovino, za Slovane, svoje brate, in za slavo svoje slovanske cerkve; ona želi, da bi vprašanje o vojski Rusije iz-za vzhodnjega vprašanja rešil ruski car, veruječi samo v Rusijo, nikoli njemu ne izmenivšo; ona želi, da bi ruski car ne mislil, ka bi ona bala se vojske na življenje in smrt za slavo krščanske cerkve, za svobodo milijonov svojih Slovanov; ona želi, da bi car ruski pominil, da toliko zaničevani ruski prosti narod predobro zna in pomni ono, kar je tako skoro pozabilo kričeče epikurejsko občinstvo njeno; Rusija želi, da bi ruski car veroval, ka njeni mnogobrojni narod ima v sebi primerno svojemu času moralno silo, s katero on more tvoriti nemogoče, se ne boji cele zapadne Evrope v osodepolni minut; in ona želi, ka bi Evropa uznala, ka pojde bit se z njeno milostjo, a s pomočjo božjo in voljo svojega carja, če je zdaj prišel čas, biti se za svobodo svojih bratov.

—r.

V Ljubljani 5. marca.

Glasilo naših kranjskih nemškutarjev, ustavljeno po renegatu Dežmanu in njegovih prijateljih, „Laib. Tagblatt“, zadnji čas kaj odkritosčno govoril vse, kar misli. Da si njegovi patroni vselej ob volitvah in pri drugih javnih prilikah hinavčujejo, da niso sovražniki našega rodnega slovenskega jezika, da so tudi oni za njegov razvoj, da so tudi oni „Kranjci“, ali celo Slovenci itd. — vendar to priznano glasilo nemškatarske ali ustavoverne stranke v Ljubljani v jednem zadnjih svojih člankov, govorečem o preobloženji učencev v srednjih šolah, naravnost zahteva, naj se v naših srednjih šolah naš domači jezik ne uči več, naj se slovenščina iz srednjih šol izpahne. Zapomnimo si to nemškarsko dobro voljo! Komaj dve pičli ura na teden je pro-

stora in časa dano prvemu našemu deželnemu u jeziku, lepemu narečju onega najrazširjenejšega slovanskega jezika, ki ga govoril nad 80 milijonov ljudij, — a še to malte naše odpadnike in privandrane tujce v oči kolje, še tu bi nas radi izrinili. Tukaj vendar govoril uže najhudobnejše srce, usiljenega nesramnost, fanatično sovraštvo do Slovanstva. To je tem bolj za konstatirati in pomniti, ker se bližajo volitve in bodo ti naši Turki zopet vse drugačne ljudstvu kazali se, kakor so v resnici.

Sicer pa je članek bil tako neslano in neumno pisan, da smo precej soglasno in vsi uganili, da kaj jednacega more pisati samo „der dumme Kerl“ ali k večjemu še kakšen Sima. Torej, če je g. prof. Heinrich v „Tagbl.“ zarad tega oglašil se zoper omenjeni članek, da ne bi morda zavoljo prihodnjih izprememb (Bog jih daj skoraj!) kdo koli mislil, da je on to bedarjo napisal, bilo je nepotrebno. Njegov štil se še po noči loči od razkavljajočih ljubljanske žurnalistične „mädchen für alles“ ali od nesintaktične in lesene Simove nemškutine. Sicer hvala nemški profesor za brambo slovenščine, vendar če meni on, naj se je še celo Nemci uče, rečemo mu, da mi od svoje strani Nemcev nikoli ne bomo k slovenščini sili. Naj jo puste, samo da potlej pa tudi mej Slovencí naj ne iščajo služeb in kruha, temuč gori mej Nemce, mej svojce naj gredo, če se našega jezika ne uče.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. marca.

Na Tirolskem so se uže na več krajih vršile volitve volilnih mož, ki so izpale v popolno tiolskem, to je v federalističnem smislu.

Zagrebski magistrat je dobil povelje, da ima skrbeti za 8000 vojakov, s katerimi se bodo zagrebska garnizija kmalu pomnožila.

Dr. Polit je v ogerskem zboru interpeliral o iztočnem vprašanju: 1. da-li Avstro-Ogerska še drži se v iztočnem vprašanju onih principij, katere so izražene v trocarski zvezni noti grofa Andrássya od 30. dec. 1875, v spomenici od 15. maja 1876 v zadnjej carigradskej konferenci. 2. da-li ogerska vlada odobruje one turkoljubne demonstracije, katere na enej strani iztočno politiko Avstro-Ogersko sramote in škodovajo, na drugej

strani pa narodna čuvstva več milijonov ogerških državljanov neferskega jezika žalijo?

Praška „Politik“ v prvem članku svojo in vseh poštenih ljudij nevoljo nad Magjari izraža, ki imajo zdaj uže osem mesecev srbskega rodoljuba dr. Miletiča zaprtega, da si nij čisto nič zakrivil in se mu nič dokazati ne more, kakor to, da Turkov ne ljubi, kakor Magjari.

Vnarusje države.

Praška „Bohemia“ poroča oficijozno iz Dunaja: Rusija je Angliji naznanila, da ima 500.000 mož popolnem pripravljenih in da hoče akcijo začeti, da pa jej je mir ljubši, če druge države Turčijo prisilijo, reforme na korist kristijanov izvesti.

Ruski general in sloveči diplomat Ignatiev je prišel 4. t. m. v Berlin. Gotovo, da v jasno važnih političnih zadevah.

Iz Carigrada se telegrafuje, da je srbski knez potrdil ali ratificiral mir s Turki. — S Črnogorci bodo začeli denes, v ponedeljek pogajati se.

Srbska dva zastopnika v Carigradu sta podpisala mir in sultana jima je namenil visoke ordne. Žalostno odlikovanje. — Iz Belgrada se javlja, da konservativci, ki so hoteli še iz nesreče domovine žeti za svoje strankarske namene, protestirajo zoper hitri sklep in končanje zborovanj vel. skupščine.

V Bosni se je mej vstaši in Turki zopet boj začeli. V gori Vučjaku se je bojevalo 27. februarja 300 vstašev proti redifom. Turki so imeli 41 mrtvih, vstaši 12. — Turška vlada je muslimanskim Bošnjakom dala povestati, naj se avstrijske vojske sami ustavljajo, kadar bodo Bosno zasedala, ker turška vlada nema vojske, da bi jo semkaj poslala.

Turški ministri so v velikem posvetovanju sklenili razglasiti, da Turčija ne more dolgo imeti velike vojske na nogah. Zavoljo tega naj bi velesile Rusijo nagovorile, da svojo vojsko od Pruta odtegne, ker sicer se vse reforme ne morejo izvajati, — Naivni ljudje!

Angleščemu parlamentu je došla prošnja boljarjev iz več okrajev Bulgarije, ki prosijo, naj se porta prisili konferenčne sklepe sprejemati.

Domače stvari.

— (Slovensko predavanje v ljubljanski čitalnici) je tudi v drugo nedeljo 4. marca od 11. do 12. ure dopoludne v čitalnico privabilo okolo 200 osob distinguiranega občinstva, ki je g. Janko Krsnikovo predavanje „o poeziji in kulturi“ z zanimanjem poslušalo. — Prihodnjo, tretjo nedeljo predava prof. Šuklje o Wallensteinu.

— (Beseda v čitalnici ljubljanskej) v nedeljo večer je bila tudi prav obilo

bi stotina in stotina ljudi o njej različno sodila in le malokateri bi jo imenovali lepo. A je nekoliko obrazov, katerih večno se spreminjajoči izraz tako radi gledamo: govorči obrazi, ki notranje srčne čute oznanjujejo; obrazi, ki se ta hip svetijo obile modrosti in previdnosti, drugi hip pa se blišče obilega veselja, ki se sedaj pri žalostni povesti skale in zarudé svete jezeče rez to, kar duša zaničuje, in ki jih potem zopet razsveti božja navzočnost, pri katerej se srce obrača proč od sveta in od samega sebe, ter se z zbranim duhom pobožnosti ozira v nebesa. Takega obraza je bila Jerica.

Marsikateri život nij niti spoštljiv, niti kraljevsk, niti čaroven; a prijeten je in nežen, lehek, samovlasten in spreten, da se lehko in čarovno v svojem okrožju giba in nikomur poti ne zastavlja; in takega života je bila Jerica.

Kolikor zelo naj so jo tudi odlikovale te lastnosti (in bilo je mnogo ljudi, ki so jih visoko cenili), mičnost njih je močno pomno-

ževalo to, da Jerica sama nij vedela, da je imela take prednosti. Ona, v prvih mladostnih letih jej vsiljena misel, da nij lepe postave, je še nij popustila, a čutila se nij več nikakor pomizo kot se je bila poprej čutila.

Ko je zagledala gospico Grahamovo naproti iti, stopala je hitreje; prišla je do nje pri pragu, od koder je steza peljala na desno v vrt. Ljubeznivo je oklenila roko okrog Emilijine rame, kot se je bila vsled slepote njene in lastne svoje velikosti in pa kot vodnica privadila. Vksenila je na pot, ki pelje od hiše in šal močnejše nategnivši krog svoje slepe prijateljice, je rekla:

„Draga Emilija! tu sem zopet. Kaj ste bili sami, odkar sem bila otšla?“

„Da, draga moja! bila sem večidel sama in zelo me je skrbelo, mislečo, da moraš ta izredno toplo dan po Bostonu okrog letati.“

„To me nij nikakor oviralo. Sedaj tembolj uživam hladno sapo. Kako vsa drugačna je kot vročina in prah v mestu.“

„A Jerica!“ rekla je Emilija obstojé,

„zakaj me pa pelješ od hiše. Drago dete, ti še nijsi pilo čaja.“

„Vem to Emilija, a nočem nikakorše večerje.“

Hodili ste nekaj časa počasi in molče okrog. Nazadnje je rekla Emilija:

„No, Jerica! kaj mi nemaš ničesar povestati?“

„O, da, prav veliko, a —“

„A — ti veš, da mi bodo žalostna poročila, in ti mi jih nočeš poročati. — Kaj nij tako?“

„Ne smela bi biti tako prevzetna ter misliti, da bi vas, draga Emilija! to toliko vznemirjalo. A sem od zadnjega večera, ko sem vam povedala, kaj je gospod V. rekel in kar sem sama mislila in ko vam je misel, da bi se ločili, toliko težila srce, dvomim skoro, kaj naj storim.“

„In jaz nasproti sem si očitala, da sem kazala svoje čuti, da bi ne bila uplivala na te, ter te odvračala od tvoje dolžnosti, ali vsaj ti otežila nje izpolnovanje. Čutim, draga

obiskana, berilo dr. J. Bleiweisa je zanimalo, pevci so dobro peli. Povsod je vendar le vidno, da kljubu vsem zaviram socialno napredujemo.

— (Ljubljanski mestni zbor) ima denes 6. marca ob 5. uri popoludne sejo. Govorilo se bode o reklamacijah volilcev, o volilnem dnevi, o sestavi volilne komisije, dalje o g. Potočnikovem predlogu glede reguliranja obrežja Ljubljanice, nasvet g. Kluna o definitivnem nastavljenji katehet na mestnej deškej šoli.

— (Uhacijevi kanoni) za 12. regiment, ki je v Ljubljani, so bili za včeraj napovedani da pridejo. V nedeljo so došle druge artilerijske reči. Govoré, da je vse namenjeno za Bosno, kadar na spomlad naša vojska z rusko vred turško ozemlje posede in krščane osvobodi.

— (Najden.) Hišnega posestnika Prepeluha, ki je nedavno tukaj utonil, so ribiči iz vode pri fužinskem malinu izlekli. Padel je v vodo vsled pijanosti.

— (Pes ugrznih) je ženo vodje nemškega gledališča, precej velik pudel, v nedeljo tik pred predstavo, in sicer v roko. Ker je rana nevarna, nij mogla vodjeva žena peti v naznanjene opereti „Madame Herzog“ in igrala se je druga igra. Mnogo ljudij je pri kasi zahtevalo denar nazaj.

— (Za pivopivce.) Kozlerjeva pivovarna fabrika je letos spravila nad 180.000 centov ledú v svoje ledenice. Dovažali so led iz ljubljanske okolice, še več pa z Gorenjskega. Ker je izstopil prejšnji vodja pivovar in je fabrika najela izvrstnega pivovarja za vodjo, ki je prej služil v slavnoznanej Dreherjevej pivovarni, in o katerem se čuje, da je napravil izvrstno pivo, bodemo letos pili dobro in mrzlo domačo pivo.

— (Mraz), ki je nastal zadnje dni pri nas, vlada tudi drugod po cesarstvu. Po Alp-kih krajih je palo več snega nego pri nas. V severu je bila v petek burja, v vzhodu je bučal vihar in šel sneg.

— (Idrija.) Hrvatski ilustrirani lepoznanstveni list (ki izhaja vsak teden v Zagrebu in velja 3 gold. na pol leta) „Vienac“ je v zadnjem številki prinesel sliko in opis naše slovečne Idrije.

— (Iz Hotederščice.) Dne 28. februar ob 8 uri zvečer je tukaj nek 28 let star

Jerica, da imaš prav in ne da bi te zavirala, temveč storiti bi imela vse, kar mi je mogoče, da bi podpirala tvoje namene.“

„Draga Emilija!“ — vzkliknila je Jerica močno, „če ste po včeraj rečenem uže tako mislili, potem bi bili sedaj preverjeni, ko bi bili vse videli in slišali, kar sem jaz denes videla in slišala.“

„Kaj? Ali gre pri gospe Sullivanovej še slabeje, nego poprej?“

„Še dosta slabeje, kot sem vam povedala. Onikrat sama nijsem vedela vsega, s čem se ima gospa Sullivanova boriti. Odkar sem denes zjutraj otšla od doma, bila sem skoro ves čas pri njej, (kajti gospod V. me nij zadrževal pet minut) in dozdeva se mi v resnici, da za tako bojazljivo občutno gospo, kot je gospa Sullivanova, nij dobro, da je sama pri gospodu Cooperji, kateremu se tako strahovito glava meša.“

„Ali pa misliš Jerica! da moreš kolikor toliko pomoći?“

„Draga Emilija! vem to, da zamorem.

fant J. R. tako vrat prerezel, da je ravno tam, kjer je to naredil, namreč v veži padel, in takoj mrtev obležal; vzrok tega samoumora bila je blaznost, dolga bolezen in revščina, rano si je z britvijo tako naredil, da bi človek ne mogel verovati, da si more sam človek tako rano narediti, kajti bila je od enega ušesa do druga tako globoka, da se mu je glava nazaj nagnila; ta fant je pred bolezniu prav pošteno živel, torej ga je sama blaznost k temu žalostnemu in strašanskemu činu pravila.

Razne vesti.

* (V sreči nesreča.) Kako so Turki pa Magjari popolnem enaki, kaže sledička pričevanje: Neka kmetska dekle iz Parupke pri Baranu na Ogerskem je dobila v loteriji 960 gold. Ker je denar precej tam dobila, prosi okrajnega sodnika, da ji da kakega človeka, da bo šel z njo, ker se sama boji iti z de narjem. Sodnik je izpolni prošnjo in jej da nekega pandurja za spremljevalca. Ko prideta uže blizu doma, zahvali se dekle pandurju, češ, da zdaj bo kmalu doma in si upa uže sama iti. Pandur jo potem pusti in gre nazaj. Ali kmalu potem začne premišljevati in se kesati, da nij prav storil, da je devojko samo pustil iti in da je nij do doma spremil. Vrne se torej ter gre urno za dekletom. Pa glej! Na nekem križpotu je dobil zaklano in oropano. Ves žalosten teče k okrajnemu sodniku, ki ga je bil odposlal — a sodnik ima še krvave roke in šteje denarje, ki jih je bil dekletu oropal. Začeta se prepirati s pandurom, končno se sodnik spozna krivega in prosi pandura, naj molči. A pandur neče ničesa slišati, nego silo vleče sodnika v Baran, kjer bo dobil kaznen, ki je roparjem in morilcem namenjena. Da, nij nij tako skrito, da bi ne bilo enkrat očito! Kaj takega se pa more pač le na Ogerškem zgoditi.

* (Obesila) se je v Zagrebu v bolnišnici milosrđnih bratov ona Eva Vilković, ki je nedavno svoje nezakonsko dete umorila.

* (Turška zločinstva.) Po izvestjih, katera je zbral ruski poslanik v Carigradu general Ignatiev, začeli so krvoloki Turki od početka hercegovskega vstanka pa do danes 2600 krščanskih vasi, 96 pravoslavnih in 7 katoliških cerkev in samostanov in 11 šol; poklali so žen, otrok in starcev, ki niso mogli pobegniti 6000, uropali so kristjanom dva milijona in pol goldinarjev. V Dalmacijo, Hrvatsko in Srbijo je pobeglo vsega vskup nad 185.000 ljudij. Vstašev v orožji je še 4000, poginilo jih je vsega skup 2000, v bolnišnicah jih je pa še 100.

* (Kaka starost dosežejo sadna drevesa?) Največ starost doseže kostanj,

On 100 let raste, 100 let se obdrži v jednaki debelosti in 100 let propada. Za kostanjem pride hruška, katera tudi večkrat starost do 200 let doseže. Jabolko navadno živi 70 do 80 let, črešnja 40 do 50 let, črešnje in slive 20 do 30 let, breskve, marelice in mandeljni pa le od 15 do 20 let.

Národnno - gospodarske stvari.

Na delo sadjereci!

Nij ga bolj važnega časa v letu skrbeti za povzdigo sadjereje, kakor je ravno spomladanski, kateri se nam uže bliža. Ravno v tem času ima sadjerec naj več prilike, pomnožiti si svoje pridelke, slabo zboljšati in za kupčijo pripraviti tako sadje, katero bode lahko za visoko ceno prodal. Nij uže dovelj, da drevo raste samemu sebi prepričeno, ampak skrbeti mora sadjerec jednako, kakor živinorejec zato, da svoja plemena z dobrim in umnim oskrbovanjem ne ohrani le taka, kakoršna so, ampak da jih tudi vedno zboljšuje.

Mislil si bode marsikedo, da to v sadjereji nij več mogoče popraviti; da kakoršno je drevo, tak sad bode vedno tudi rodilo. Res je, pleme se vsled oskrbovanja ne spremeni; spremeni, ali boljše rečeno zboljša in požlahtni se pa lehko njegov okus, in s tem tudi pomnoži njegovo vrednost. In za tako oskrbovanje mora sadjerec vedno skrbeti. Na kak način pa more sadjerec delovati, da doseže boljši okus sadja, lepšo rast in razvitek sadnega drevja, hočemo tukaj kratko omeniti.

Glavni pogoj lepega razvita vsakega dobrega sadu je hrana, zrak, svitloba in toplota. Ali pa imajo naša drevesa vse to, da bi nam mogla potem tudi dati žlahtnega in okusnega sadu. Reči moramo, da ne. Največa napaka, katera se sploh v sadjereji pri nas še godi, je ta, da se drevesom neka posebna moč pripisuje, kakor ne nobeni drugi rastlini, namreč, da se misli, da drevo rodi iz ničesa. Kdo je še videl ali slišal o rastlini, da se je razvijala in rodila, brez da bi imela zato tudi dovelj potrebne hrane? Tudi drevo mora le takrat dobro in obilno roditi, ako ima v zemlji dovolj hrane, pa se more ne le les, ampak tudi sad dobro razvijati. Večkrat se sliši tožiti o enem ali drugem drevesu, da je spomladi tako lepo cvetelo, kasneje tudi uže nastavilo obilen sad, ali ko pride v sredino poletja, ne vidi se nobenega sadu več, vse je uže popadalo z drevja. Tukaj je uzrok one napačne misli, da drevo samo ob sebi živi in rodi. Takemu drevesu pomanjkuje potrebne hrane, sad se ne more več razvijati ter počne odpadati. Ali ne bi bil sadjerec v zimskem ali zgodnjem pomladanskem času le eno košaro dobro segnijtega gnoja privočil onemu drevesu, od katerega bi bil potem lehko imel obilnega,

žnjim znam ravnati dosta bolje, nego ona, in morem bolje skrbeti za njegov život in ga razveseljevati. Prav otročji je in poln muh. Če mu gospa Sullivanova more storiti kako ljubav, storila mu jo bode, kolikor teško je tudi de in ko bi jez tudi bilo nevarno. Ne le za to, ker je nje oče in je to njena dolžnost, ampak mislim zares, da se ga boji, ker je tako občutljiv in silovit. Časih, pravila mi je, počenja najčudovitejše reči, n. pr. da bi šel pozno v noč iz hiše, kadar je kaj nevarno; da bi spaval pri odprttem oknu, če prav je njegova spalnica pri tleh.“

„Uboga gospa!“ vzkliknila je Emilija; „kaj pa počenja v takih slučajih.“

„Emilija! lehko vam povem, ker denes sem bila priča takemu slučaju. Ko sem denes zjutraj prišla tja, hotel je ravno napraviti velik ogenj na ognjišči, če prav je bilo v mestu neizmerno vroče.“

„In gospa Sullivanova?“ rekla je Emilija.

„Sedela je na stopnicah pred vratmi ter se jokala.“

„Uboga žena!“ mrmrala je Emilija.

„Ničesar nij mogla početi ž njim,“ nadaljevala je Jerica, „ter ga je vsa obupna popustila.“

„Imela bi dobiti močno žensko ali pa možkega, ki bi ga čuval.“

„A tega se črez vse boji. Umorilo bi jo, rekla mi je, ko bi videla, da ž njim neprijazno ravnajo, kar bi tuji gotovo storili. Razen tega sem tudi videla, da se tudi boji imeti koga pri sebi, katerega nij privajena. V vseh rečeh je izredno snažna in čedna, vse je zmerom sama uredovala in opravljala ter je rekla, da bi rajše divjo žival k sebi vzela, nego irsko deklo.“

„Kaj nij bila zelo vesela svojega novega bivališča?“

„O ne! Denes mi je rekla, kako čudno se jej zdi, da je ravno sedaj prišla ta huda izkušnja, ko se je preselila v novo in lepo zidano bivališče ter si je prav po svojej volji vse uredila.

(Dalje prih.)

dobrega sadu; namesto tega pa ima le jezo, da mu sadna drevesa nič ne donašajo, ne vedoč, da je tega le sam kriv. Na delo tedaj sadjereci, spomnите se malo vaših sestradanih dreves, ter prekopajte zemljo okoli njih in pognojite jih z dobro segnjitim, nikakor pa ne frišnim gnojem. Gotovo vam bode hvaljeno drevo z rodenjem obilnega sadu, katero bode tudi dobro in lepo razvito, da ga boste lehko prodali. Ravno vsled pomanjkanja hrane včasih drevesa tudi sad rodijo, kateri nij podoben onemu plemenu, katero bi drevo moglo roditi. Zopet se jezi sadjerec naj večkrat nad onim, kateri mu je to ali ono pleme prodal, z obdolženjem, da njegovo drevo ne roditi tako lepega in debelega sadu, kakor mu je bilo rečeno. Pri prazni skledi nobeden še nij odebabil, in tudi drevo pri pomanjkanji hrane ne bo nikdar debelega in popolnem razvitega sadu rodilo. Tudi v tem slučaju je edini pomoček, ta, da se drevesu da, kar zahteva, in gotovo bode tudi drevo dalo, kar zahteva sadjerec od njega. „Roka, roko umije,“ pravi star pregovor.

Da nam pa drevo ne da le lepo debelo sadje, ampak da je sadje tudi okusno, tudi v tem obziru more sadjerec drevesu pomagati. Okus sadja odvisen je od njegove zrelosti, zrelost odvisna pa je od zraka in topote. Vinorejec prav dobito vé, da bode grozje tem bolje, čim toplejši in ugodnejši je vreme ob času, ko grozdje zori. Jednak upliv ima pa toplota tudi na sad ob času zorenja. Toplotu mora tedaj preskrbeti sadjerec, ako hoče dobiti od njega okusen sad. To pa je mogoče, ako drevesu poreže ali požaga vse preobilne veje, katere v sredini drevesa delajo preveč sence in goščave, da solnce in zrak ne moreta uplivati na sad. Kako naprava je misel, da drevo bode tem več rodili, čim več ima vej in mladik. V časih res rodi, pa kaj? Namesto žlahtnega, dozorelega sadja, katero bi imelo v kupčiji veliko vrednost, le kislo, nedozorelo, ki nij za drugo kot za krmenje prešičev. Zdaj ravno je zadnji čas, da sadjerec odstrani vse preobilne veje, katere branijo solnčni topoti vhod do sadu; ali da vsaj okrajša one veje, katere se zapletajo iz enega drevesa v drugo in da rezne zamaže s cepilnim voskom. Ako bode imelo drevo vedno dovolj topote, se bode mogel sad dobro razvijati, jednakomerno zoreti, in dobil bode tudi dober in žlahten okus. Kaj mu koristi, ko v poletnem času otrese svoje drevo, da bi sadje prodal, in vidi, da je le okolo kraja drevesa nekoliko zdrelo, v sredini drevesa pa še popolnem zeleno. V kupčiji tako mešano, nejednako zrelo sadje nema vrednosti in se tudi le težko proda.

Še enkrat ponavljam važnost gnojenja in obrezovanja sadnih dreves z željo, da bi sadjereci zdaj, v tem važnem času, ko se nam bliža spomlad, tudi to delo dovršili, ako ga še niso. Le z dobrim oskrbovanjem sadnih dreves storimo potrebno za povzdigo naše, še zanemarjene sadjereje.

Kuralt.

Dunajska borza 5. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63	gl.	05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	"	95	"
Zlata renta	74	"	90	"
1860 drž. posojilo	109	"	50	"
Akcije narodne banke	830	"	—	"
Kreditne akcije	150	"	50	"
London	123	"	35	"
Napol.	9	"	86 1/2	"
C. k. cekini	5	"	90	"
Srebro	113	"	40	"
Državne marke	60	"	60	"

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

Izdeluje **Gabriel Piccoli**, lekar na dunajskih cesti v Ljubljani. Tudi najboljši in najcenejši pomoček za čiščenje ust.
1 škatljica zobnega praška : : 40 kr.
1 steklenica ustne vode : : 60 kr.
(53-37)

Štev. 1439.

(52-1)

Razpis

službe sekundarija pri deželnih dobrodelnih napravah v Ljubljani.

Služba sekundarija pri deželnih dobrodelnih napravah v Ljubljani z letno remunerasijo 400 gold., sè stanovanjem v bolnici, s postrežbo, s 5 sežnji drv za kurjavo in z 18 funt. sveč je izpraznjena, ter se bode na dobo dveh let oddala, ki se utegne po dveletnem dobrem službovanju še dvakrat po 1 leto podaljšati.

Prošnjiki za to službo imajo dokazati, da so doktorji zdravništva ali vsaj ranocelniki z diplomo, ali pa da so vsaj zdravniške visoke šole dovršili. Dokazati imajo tudi, da so slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnem zmogni in neoženjeni.

Dotične prošnje s potrebnimi dokazi naj se pošljejo do

25. marca 1877

vodstvu deželnih dobrodelnih naprav v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.
V Ljubljani, 2. marca 1877.

Vsem bolnim moč in zdravje brez lekt
in brez stroškov po izvrstni
Revalescière du Barry
v Londonu.

30 let nje je alj bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraselih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlez naduho, bolečine v ledvicah, jetiku, kašelj, neprebaviljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlate filo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumjenje v ušeh, slabosti in blevanje pri nosečih otožnost, diabet, trganje, shujanje, bledičico in prehlajenje; posebno se pripomore za dojence in je bolje nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričevalnih zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Benecka, pravega profesorja medicine na vsečilišči v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnoga drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagnadi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in neprekinljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pravih boleznih, ampak tudi pri pljuvnicni in sušenji v grlu.

4. marca:

Stroški. Markič iz Kraljevice.
Pri Slonu: Dobrin iz Kanize. — Furlani iz Trsta. — Komuroni iz Londona. — Braune iz Dunaja. — Golob iz Novega mesta. — Steinreich iz Dunaja. — Fulopp iz Ogorščega. — Frankenberger iz Dunaja. — Mohorčič iz Trsta. — Mayer iz Dunaja.
Pri Mateti: Raldon iz Zaloge. — Halla iz Kamnika. — pl. Goslet iz Hrastnika. — Straub iz Dunaja. — Jonke iz Kočevja. — Pokorni iz Dunaja.
— Wolf iz Grada. — Hecht iz Dunaja.
Pri Zamorei: Stamenel od Save.

(L. S.) **Rud. Wurzer**, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne in nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede našega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkrašnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelstein.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavlja izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je užebolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry pojavnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaše Revalescière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih bolezni, katere so me deset let učile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraselih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V prehodnih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 tunta 2 gold. 50 kr., 2 tunta 4 gold. 50 kr., 5 tunta 10 gold., 12 tunta 20 gold., 24 tunta 36 gold.

Revalescière-Biscuite v puščah in Revalescière-Chocolatete v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld.

• kr., 48 tas 2 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dušnici, Wallachsgasse it. 8, kakor v vseh mestih pri dobroh lekarjih in specijskih trgovcih; tudi razpošilja dužna hiša na vse kraje po poštnih nahravncah ali povzetljih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeriju P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (79)

Samo 80 kr.

1 par nožev z vilicami iz pravega, vedno belo ostajočega britanskega srebra, 1/4 duc. 4 gld. Žličice za kavo, ena kr. 10, 15, 20, 30, 40. Žlice za jed, 20, 40, 50, 60, 70. 1 zajemalec za mleko, kr. 60, 80, gl. 1, 1.20, 1.50. 1 zajemalec za juho, gl. 1.20, 1.50, 2, 3. 1 par velikih svečnikov, gl. 2, 3, 4, 5, 6. 1 tasa, velika, kr. 90, gl. 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3.50. 1 okvir za fotografijo, fin, kr. 80.

■ ■ ■ Vse drugo jako cenó. ■ ■ ■

Naslov:

M. Bressler,
zaloga metalnega blaga,

Wien, Neubau, Burggasse 2,

Hotel Höller.

Conilnik zastonj. Naročbe iz provincije takoj s poštnim povzetjem. (25-9)

Svarjenje.

Naši

ces. kralj.

dovoljeni

obdarovani god-

beni instrumenti

■ ■ ■ OCARINA ■ ■ ■

se zadnji čas posnemajo in od dunajskih firm v časnikih kot pravi slavé. Na zahtevanje več priznanih godbenih avtoritet in strokovnjakov objavljamo to svarjenje z interesu p. n. občinstva, da je posvarimo od nakupa drugje slavljениh takozvanih ocarin, ki se glede dobre kvalitete ne jako čistih glasov z našimi e. kr. priv. prav italijanskimi ocarinami ne dadò primerjati.

Vsakdo, če tudi nij muzik, se uže po enourni vaji navadi na naši c. kr. priv. ocarini igrati in stane

St. I II III IV V VI VII

gl. 1.—, gl. 1.50, gl. 2.—, gl. 2.50, gl. 3.—, gl. 4.—, gl. 5.—.

Ocarine za spremjanje z glasovirov stanje gld. 3.25.

Tiskani lehko umevni navodi se dobivajo k vsakemu komadu zastonj.

C. kr. priv. prave italijanke ocarine se dobivajo iz

gross še cenejše. (50-1)

Naročbe iz provincije umevno proti povzetju. — Prodajalec dobodo rabat.

Italienisches Musikinstrumenten-Depot, Wien, Burgring 3.

Opozorjenje! Vsak komad naše prave ocarine je s. c. kr. patentom previden. Vse druge slavljene, po-narejene, ne privilegirane takozvane ocarine prodajemo po 50 kr., en gros še cenejše. (50-1)